

БИРДИКТҮҮ
ҮЙ-БҮЛӨДӨ

•
В СЕМЬЕ
ЕДИНОЙ

Министерство культуры Киргизской ССР
ГОСУДАРСТВЕННАЯ БИБЛИОТЕКА КИРГИЗСКОЙ ССР
им. Н.Г. ЧЕРНЫШЕВСКОГО

Улуттук библиография Белгү
Отдел национальной библиографии

К 60-летию образования СССР

БИРДИКТҮҮ ҮЙ-БҮЛӨДӨ
Сунуш кылынган библиографиялык картоткач
В СЕМЬЕ ЕДИНОЙ
Рекомендательный библиографический
указатель

Составители: В. Налпенкова
С. Кубатова
И. Айсаракунова
Редакторы: О. Сухомлинова
И. Айсаракунова
Художник В. Г. Кудинов

ОКУРМАНГА

Элдердин ортосундагы бекем достук - адамзаттын жогорку жана асыл сезимдеринин бири. Анын улуу күчү өлкөбүздүн өнүгүшүнүн бардык этаптарында ал чарбасы менен маданияттын бардык тармактарында зор жеңиштерди камсыз кылууда. Советтик боордош элдердин достугу, кызматташтыгы, өз ара жардамдаштыгы жана биримдиги ССР Союзун өнүктүрүүнүн кубаттуу фактору жана бүткүл дүйнө үчүн улут маселесин чечүүнүн сонун үлгүсү болуп калды.

Биздин өлкө басып өткөн жолго ой жүгүртүп кылчайсак улуттардын жана элдердин бардык жактан өнүгүшү үчүн канчалык көп иштер жасалгандыгын көрөбүз. Экономиканын, өнөр жайдын, айыл чарбасынын, илимдин жана маданияттын гүлдөп өсүшү - бүгүнкү күндө советтик республикалардын ар бири мүнөздөп турат. Эмел өлө учурда алар өздөрүнүн кайталангыс облигине ээ.

Биздин мезгилибиз достук байланыштардын өрүштөп алга баскан мезгили. Кыргызстан менен бардык союздук республикалардын жана райондордун ортосунда экономикалык байланыштар кенири өнүккөн. Ошондой эле боордош элдердин искусствосу менен адабиятынын декадаларын жана жумалыктарын өткөрүү, театр менен филармония коллективдеринин өз ара гастролдору, көркөм адабият күндөрү жана улуттук көркөм чыгармаларды бири-биринин тилине которуу элдердин достугунун жана маданий турмушунун жакшынакай салтына айланган.

Бул сунуш кылынган адабияттардын көрсөткүчү Н.Г. Чернышевский атындагы китепкананын улуттук библиография бөлүмү тарабынан чыгарылган "Тен укуктуу республика" /Ф., 1972.- 14 б./, "Элдердин достугу-дүйнөнүн бейкуттугу" /Ф., 1973.- 16 б./ жана "Достук салттары" /Ф., 1976.-326/ аттуу колдонмолордун уландысы катарында Кыргызстандын бир тууган башка союздук республикалар менен болгон экономикалык, маданий,

адабият жана искусство тармагындагы байланыштарын жана бир тууган союздук республикалар жөнүндө чагылдырган айрым адабияттар менен тааныштыруу максатында түзүлдү.

Көрсөткүчтөн пропагандисттер, агитаторлор жана адабият менен искусствого кызыккан жалпы окурмандаар пайдаланса болот. Адабияттарды тандоо 1982-жылдын март айында бүттү.

ЛЕНИНДИК УЛУТ САЯСАТЫНЫН САЛТАНАТЫ

Он беш!

Он беш!

Республикам бири сен!

Сенсин менин түгөнбөгөн кешигим.

Сен кубансаң мен көкөлөп учамын,

Сен канатым, сенсин алтын бешигим.

Жол башчыбыз Коммунисттик партия,

Кенен ачты коммунизм эшигин.

/-К-пте: А.Токомбаев. Республикам.-Ф.:

Кыргызстан, 1979.19-б.

В.И.ЛЕНИН. Улут маселеси бокунча сын макалалар.

Улуттардын өз тагдырын өзү чечүү укугу жөнүндө. Велико-росстордун улуттук сыймыгы жөнүндө.-Ф.:Кыргызстан,1973.-130 б.

Пролетариаттын залкар революционери,марксизмдин улуу улантуучусу. Советтик Социалисттик мамлекеттин негиздөөчүсү. адамзаттын гениий В.И. Ленин тарабынан улут маселесинин туура чечилиши - совет элинин бир үй-бүлөгө биригишине негиз болду.

В.И.Лениндин бул эмгегинде улут маселеси бокунча марксисттик партиянын илимий негизделген программалык жоболору: улуттардын тең укуктуулугу жана улуттук азчылыктын укуктары жөнүндө ; өз алдынча мамлекет болуп бөлүнүп чыкканга чейин улуттардын өз тагдырын өзү чечүүчү укугу жөнүндө; тил жана алардын тең укуктуулугу жөнүндө; улуттук маданият жана анын таптык мазмуну жөнүндө; борборлоштуруу жана автономия жөнүндө баяндалган. Ленин патриотизмди кандайча түшүнүү керек экендигин жана аны интернационализм менен кандайча айкалыштыруу керек экендигин түшүндүргөн.

СОВЕТТИК СОЦИАЛИСТИК Республикалар Союзунун түзүлгөндүгүнүн 60 жылдыгы жөнүндө: КПСС Борбордук Комитетинин токтому. - Кыргызстандын пропагандисти жана агитатору, 1982, №5, 2-11-б.

Бул документте жумушчулардын жана дыйкандардын дүйнөдөгү биринчи бирдиктүү союздук көп улуттук мамлекети - СССРдин түзүлгөндүгүнүн тарыхый мааниси терең жана ар тараптан ачылып берилген. Коммунисттик партиянын, социализмдин жана совет элинин жаңы коомду куруудагы улуу жеңиштери айкын көрсөтүлгөн, ошондой эле даңазалуу окуяларга карата даярдык менен байланышкан конкреттүү программа белгиленген.

БРЕЖНЕВ Л.И. Лениндик жол менен.-Ф.: Кыргызстан, Т. 1-7. 1971-1980.

Л.И.Брежневдин бул чыгармаларынын жыйнагында - партиялык турмуштун лениндик нормаларын бекем сактап, партиялык жетекчиликтин лениндик принциптерин чыгармачылык менен энүктүрүп келе жаткан Советтер Союзунун басып өткөн даңктуу жолу жөнүндө баяндалган. Чыгармаларынын 6-томунда "Бүгүнкү күндөгү Орто Азияны жана Казакстанды карап көрүңүздөрчү! Сиздер Өзбекстандын жана Түркмөнстандын биринчи класстагы пахта талааларын, казактардын көтөрүлгөн дң жерин, Кыргызстандын жана Тажикстандын гүлдөгөн бактарын жана мал өстүрүүчү жаны фермаларын көрүү менен гана чектелбейсиздер. Бул республикалар бүгүнкү күндө азыркы замандагы эң кооз шаарлардын - Ташкент, Алма-Ата, Душанбе, Фрунзе, Ашхабад сыяктуу шаарлардын бүтүндөй тобу менен даңктанат. Бул жерлерде металлургиянын, кен жана оор өнөр жайынын - Жез-Казган жана Караганды, Павлодар жана Навои сыяктуу ири борборлору, Нурек ГЭСи, Кара-Кум каналы сыяктуу биринчи класстагы гидрокурулуштагы жана башкалар өсүп чыкты. Орто Азия менен Казакстан көп нефтинин жана газдын, химиянын жана : өнүккөн машина куруунун жери болуп калды" /64-б./деп көрсөтөт.

УСУБАЛИЕВ Т. Элдердин достугу биздин баа жеткис жеңишибиз.-Ф.: Кыргызстан, 1980.- 404 б.

Китепте коомдук өнүгүүнүн бардык чөйрөсүндө СССР элдеринин достугунун калыптануу жана чыңалуу процесстери ар тараптан талдоого алынган. Автор фактыга бай материалдардын негизинде өнүккөн социализм шарттарындагы партиянын улут саясатына токтолот. Ошондой эле элдердин достугу жана маданий курулуш, элдердин достугун чыңдоодо интернационалдык жана патриоттук тарбиялоонун ролу көрсөтүлгөн.

КАРАКЕЕВ К., Плосских В. СССРдин түзүлүшү - Улуу Октябрдын ишинин уланышы. - Коммунист, 1982, №1, 37-45-б.

ЗАБИРОВ К. СССРдин түзүлүшү жана өнүгүшү - КПССтин лениндик улут саясатынын салтанаты.- Коммунист, 1982, №2, 18-24-б.

Бул макалаларда дүйнөдөгү эң кубаттуу державалардын бири болуп калган совет мамлекетинин, көп улуттуу бүткүл совет элинин экономикалык, саясий жана маданий жактан өсүп - өнүгүшүнүн тарыхы чагылдырылып, Советтер Союзунун Коммунисттик партиясынын Лениндик улут саясатынын салтанат курушу Кыргызстандын мисалында көрсөтүлгөн.

Совет бийлигинин жылдарында бардык союздук республикалардын бир туугандык жардамы менен Кыргызстанда техникалык жактан жакшы кабылган 500дөн ашык ири ишкана курулган. Токтогул, Күрп-Сай ГЭСтери сыяктуу ири гидро-техникалык курулуштар бүткөрүлүп, бул курулушка кыртан ашуун улуттун өкүлдөрү катышкан. Өнөр жай өнүгүшүнүн темптери божонча республикабыз Советтер Союзунун өтө тез өнүгүп жаткан райондорунун катарына кирет.

МОРОЗОВ М.А. Улут социалисттик коомдо./Котор. Абдылдабеков., Умралин, Нулов Ш.-Ф.: Кыргызстан, 1980.-180 б.

Социалисттик коом улуттарды жана улуттук мамилелерди кайра түзүү менен, тарыхта биринчи жолу ар бир улуттун гүлдөшүн, улуттардын жакындашуусун, элдердин достугунун өнүгүшүн жана мурда болуп көрбөгөн тарыхый интернационалдык жалпылыкты жаратты.

Бул китепте социалисттик коомдун социалисттик экономикалык жана рухий турмушунда улуттардын орду жана ролу талдоого алынып, КПССтин лениндик улут саясатынын өбөгөйсиз зор жетишкендиктери баяндалган.

ЭКОНОМИКАЛЫК БАЙЛАНЫШТАР

Кыргыз ССРи өлкөбүздөгү бир кыйла тез өнүгүп жаткан экономикалык райондун катарына кирет. Ал башка союздук республикалардан ар тараптуу жардам жана колдоо алып, ошол эле мезгилде өзү СССРдин экономикасын өнүктүрүү ишине салмактуу салым кошууда.

Республикабыздан чыккан байланыш сызыктары учу-кыйрына көз жетпеген зор мекенибиздин бүткүл картасын (Еорбордук Россия, Урал, Сибирь, Ираак, Чыгыш, Украина, Белоруссия, Казакстан, Орто Азия республикалары, Прибалтика жана Закавказье...) ээлейт.

Кыргызстан социализмди куруунун алгачкы этаптарында өлкөнүн башка райондоруна көбүнчө орунду, сыйынуу жана жарым фабрикатты гана чыгарып турган болсо, азыр биздин өнөр жай ишканаларыбыздын маркасы коюлган физикалык жана медициналык приборлор, электрондук эсептөөчү техника, автоматтык жабдуулар, ири электр машиналары жана башкалар өлкөнүн экономикалык көп райондоруна жөнөтүлүп турат. Төмөндө мындай ар тараптуу байланыш тууралуу кенири баяндалган адабияттарды сунуш кылабыз.

ЖАЛТЫРЧИНОВ Б. Ар тараптан жакындаштыруу - СССРде улуттар аралык мамилелердин өнүгүшүнүн башкы тенденциясы. - Коммунист, 1981, №9, 17-22-б.

ДУЙШЕЕВ А. Бир тууган үй-бүлөдө жаны жеңиштерге карап - Кыргызстандын пропагандисти жана агитатору, 1981, №4, 4-15-б.

МАНАБАЕВ М. Ленин жана Кыргызстандын өнүгүшү. - Кыргызстандын пропагандисти жана агитатору, 1980, №4, 18-19-б.

ИБРАИМОВ И. Лениндик кооперативдик пландын Кыргызстанда ишке ашырылышы - Коммунист, 1980, №6, 20-26-б.

ХАСАНОВ А. Элддердин достугу - өнүккөн социализмдин улуу жеңиши: Кыргыз элинин башка Совет элдери менен болгон достугу жөнүндө. - Ала-Тоо, 1978, №12, 134-139-б.

Кыргызстандын сан жеткис жер байлыктары, анын сууларынын кубаттуу энергиясы совет элинин кызматына коюлган. Үч мингге жакын майда жана ири суулардын арасынан жылына 52 миллиард киловатт - саят электр кубатын иштеп чыгууга жөндөмдүү болгон Нарын дарыясынын бассейнинде 23 электр станцияларынан түзүлгөн төрт гидроэнергетикалык каскаддар курулмакчы.

ОРМУШЕВ А.С., Кунин А.И. Нарын каскадынын оттору. - Ф.: Кыргызстан, 1981. - 52 б.

Китепчеде Нарын дарыясынын ГЭС каскадын курууда куруучулардын көп улуттуу коллективинин кайраттуу эмгектери көрсөтүлгөн.

СССРдеги союздук жана республикалык ири курулуштар өлкөнүн ар түрдүү улуттарынын өкүлдөрүн чогултат. Андай курулуштарга Грузиядагы Ингури ГЭСи, Тажикстандагы Нурек ГЭСи, Кыргызстандагы Токтогул ГЭСи жана башка толуп жаткан зор курулуштарды кошууга болот.

Токтогул ГЭСинин күжүрмөн куруучулары, андагы көп улуттуу коллективдин бир үй-бүлөдөй ынтымакташтыгынын, достугунун теңдешсиз эмгеги төмөнкү повестте чагылдырылган.

САНДЛЕР В. Куш уйкуга чолоо жок: Документалдуу повесть / Котор. Д. Сулайманкулов - Ала-Тоо, 1978, №6, 126-157-б.

БАМ - Көп миндеген түрдүү курулуш жайлары, жүздөгөн чоң көпүрөлөр жана 3145 чакырымга созулган темир жол линиясы бар, өлкөбүздүн экономикалык күч кубатына зор салым кошуучу, дүйнөдөгү эч бир темир жол курулушу тең калбеген ылым курулушу, келечектин акыйкат чындыгы.

АЙДАРОВ Ч. Ылым курулушу менен жолугушуу: Жол таасирлери - Ленинчил жаш, 1979, 6-окт.

Автор бул макалада улуу курулуш БАМ, анын борбору -Тында шаары жана курулушта иштөгөн кыргыз азаматтары жөнүндө баяндап берет.

САСЫКБАЕВ С. Кыргызстан Ярославль жергесинде:Очерк.-Сов. Кыргызстан, 1981, 13-16-дек.

СЫТЛИЧНИЙ Э. Россия жергесиндеги "Кыргызстан" совхозу.- Кыргызстандын пропагандисти жана агитатору, 1980, №11, 11-12-б.

Мында Ярослав областындагы "Кыргызстан" совхозундагы курулуш иштеринин темпи, сапаты, жана башка жетишкендиктери чагылдырылат.

ИВАНОВ С. Гигант заводунун жаралышы - Сов.Кыргызстан, 1980, 23-авг.

Макалада Бүткүлсоюздук комсомолдук эпкиндүү курулуш Белоруссиядагы "Гомсельмаш" заводунда өмтөктөнгөн Кыргызстандын жаштарынын иштери жөнүндө айтылат.

МАДАНИЙ БАЙЛАНЫШТАР

Жыл өткөн сайын бир тууган элдердин ортосундагы маданий байланыштар кеңири кулач жакуда.

Элдердин маданиятынын өз ара таасири жана өз ара байышы маданий турмушубуздун ар түрдүү тармагында: адабият, тил, музыка, архитектура, живопись жана башкалар аркылуу күзгө аштылып катат.

УСУБАЛИЕВ Т.У. Элдердин достугу жана маданий курулуш.- К-пте: Т.У. Усубалиев. Элдердин достугу биздин баа жеткис жеңиштерибиз. Ф., 1980, 184-306-б.

Автор кыргыз элинин улуттук жазуусу, тил түзүлүшү, эл агартуунун айрым маселелери, ошондой эле улуу достуктун жана бир туугандык кызматташтыктын натыйжасында элибиздин мазмуну социалисттик формасы улуттук маданиятыбыздын гүлдөшү жөнүндө баяндаган.

КАЛИМЕТОВ А. Улуу достуктун үзүрү.- Коммунист, 1981, №9, 64-69-б.

АХМАТОВ Т. Байланыштын жана түзүүнүн кубаттуу куралы.- Коммунист, 1980, №2, 76-80-б.

КАРАКЕЕВ К. СССР элдеринин биримдигин чыңдоодо орус элинин тарыхый ролу.-Коммунист, 1979, №9, 54-70-б.

СССРдин орус эмес элдеринин экинчи эне тили болуп калган орус тили социалисттик улуттарды рухий байытуунун жана алардын маданиятын өнүктүрүүнүн кубаттуу каражаттарынын ролун аткарууда.

Бул макалаларда социалисттик улуттук маданиятыбыздын өсүшүнө орус маданиятынын жана улуттар аралык катнаш-байланыштын тили болгон орус тилинин тийгизген таасири көрсөтүлгөн.

Боордош республикалардын адабияты менен искусство-сунун он күндүктөрүн өткөрүү СССР элдеринин маданий байланыштарын ого бетер күчөтүп, өз ара байытып катат. Кыргыз жазуучуларынын башка республикалардагы өз калемдештери менен болгон чыгармачылык достугу жакшы салтка айланган.

НУСУПОВА Ж.Маданиятыбызды байытуунун парзы.-Кыргызстан маданияты, 1980, 21-июнь, №25, 4-б.

Макалада Кыргызстандагы РСФСРдин күнүнө карата эки элдин маданият жана адабият тармагындагы айрым катнашы жөнүндө айтылган.

РАШИДОВ Ш.Р. Биздин күчүбүздүн булагы:- Кыргызстан маданияты, 1980, 25-сент, №39, 28-б.

ШАРИПОВА Ш. Достук күүлөрү.- Ала-Тоо, 1980, №5, 152-155-б.

Макалаларда өзбек акын - жазуучуларынын боордош кыргыз адабияты жөнүндөгү ой жүгүртүүсү, пикирлери айтылып, өзбек акындарынын кыргыз адабияты жөнүндөгү ырларынан цитаталар берилген.

Социалисттик улуттардын маданиятынын өз ара байланышы жана жакындашында адабият чыгармаларын СССР элдеринин бири-биринин тилдерине которуу зор мааниге өө. Төмөндө достук салттарынын күбөсү болгон котормолордон сунуш кылабыз.

СУЛТАНУУ: Боордош элдердин акындарынын Кыргызстан жөнүндө ырлары./Котор. коллектив. -Ф., Кыргызстан, -1981. - 104 б.

ДҮРӨКТӨШТӨР: СССР элдеринин акындарынын ырлары Түз. С.Эралиев./Котор.: коллектив-Ф.: Кыргызстан, 1975. - 404 б.

КАЗАК аңгемелери /Казакчадан которгон жана түзгөн Т.Шаршембаев. - Ф.: Мектеп, 1979. - 132 б.

ГҮЛ деңизи: Латыш акындарынын ырлары /Котор.: коллектив - Ф.: Кыргызстан, 1971. - 142 б.

МӨЛДӨБАН жазуучуларынын аңгемелери /Котор.: О.Жекшенов, Ж. Егембердиев. - Ф.: Кыргызстан, 1974. - 112 б.

ГҮЧСТАН оттору: Өзбек жана Каракалпак акындарынын ырлары /Котор.: коллектив. -Ф.: Кыргызстан, 1970. - 212 б.

ТАҢ жергеси: Өзбек жазуучуларынын аңгемелери /Котор.: Ж.Жакиев, Т.Байзаков. - Ф.: Кыргызстан, 1974. - 176 б.

НҮРЕК нурлары: Тажик жазуучуларынын аңгемелери /Котор.: коллектив. - Ф.: Кыргызстан, 1976. - 200 б.

Тажик жазуучуларынын аңгемелери/Котор.: Ш.Аликулов, А.Мамен, Т. Байзаков, С.Сыдыгалиев, М.Төлөмүшов. - Ф.: Кыргызстан, 1974. - 140 б.

ТАНГРЫКУЛИЕВ К. Таялайды даңазалаган дутар: Түрмөнстан жөнүндө китеп /Котор.: М.Исакова - Ф.: Кыргызстан, 1974. - 116 б.

УКРАИНА мейкиндери: Украина жаш акындарынын антологиясы: ЭЫНАК /Түз.: Б. Степанюк. Котор.: коллектив. - Ф.: Кыргызстан, 1979. - 232 б.

Кыргыз жазуучуларынын достук, бир туугандык темасына жазылган чыгармалары:

ОРОЗБАЕВ О. Кыл көлүрө: - Ф.: Кыргызстан, 1976. - 236 б.

Мында согуш учурунда оор зарадар болуп, душман басып алган Украина жеринде калган кыргыз жоокери Амантур Чоңоендин тагдыры баяндалат.

ЖЭНЧОРОЕВ Ш. Ыйык чектин сакчылары: /Котор.: Эшмамбетов К. Ф.: Кыргызстан, 1980. - 258 б.

Бул китепте автор СССР элдеринин согуш учурундагы мыйтарылбас күчүн, достугун, бир туугандыгын чагылдырат. СУЛТАНОВ О. Мужикте жол. -Ф.: Мектеп, 1977. - 90 б.

Автор бул чыгармасында ираакы Сахалин аралдарындагы күжүрмөн эмгекчилердин жана кылым курулушу БАМдын зор жетишкендиктерин көркөм адабияттык тил менен кызыктуу баяндаган.

БООРДОШ РЕСПУБЛИКАЛАРДА

РСФСР. ТЕН УКУКТУУЛАРДЫН ичинде биринчи; Цифралар жана фактылар; Эмгектик иштердин хроникасы. - Кыргызстандын пропагандисти жана агитатору, 1982, №2, 5-7-б.

СОЛОМЕНЦЕВ М.И. Боордош бир үй-бүлөдө. - Кыргызстан маданияты, 1980, 21-июнь, 2-3-б.

Россия Советтик Социалисттик Федеративдүү Республикасында 16 автономиялуу республика, 6 край жана 49 область жайгашкан. Россиянын бардык улуттарынын жана элдеринин өкүлдөрү өнөр жай ишканаларында жана эгин талааларында өрш-аркак иштешип, зор электр станцияларын анын ичинде атомдук электростанцияларды тургузуп бүткүл дүйнөгө белгилүү болгон кылым курулушу БАМды куруп жатышат.

Советтик Россия бардык элдерге - Украинанын жана Орто Азиянын, Закавказьедин жана Прибалтиканын элдерине ак ниеттүү, бир туугандык колун сунду, аларга падышачылыктын өзүүсүнөн кутулууга, кылымдардан бери артта калуучулуктарды жеңүүгө, экономикада социалдык прогресте татыктуу орун эөлөөлөрүнө жардам берди.

Макалада РСФСРдын бир тууган республикалар менен болгон байланышы жана аларга көрсөткөн жардамы жөнүндө баяндалат.

УКРАИНА ССРи. ЖОГОРУЛАШТЫН жолунда. - Кыргызстандын пропагандисти жана агитатору, 1982, №3, 9-10-б.

ШЕРБИЦКИЙ В. Лениндик достук менен күчтүүбүз. - Кыргызстан маданияты, 1980, 24-июль, 2-б.

Украина ССРи - эң ири союздук республикалардын бири, ал экономикалык потенциалы бокча РСФСРдан кийинки

орунду ээлейт. Азыр республика бүтүндөй өлкөбүз мындан жыйырма жыл мурда ээлегендей өндүрүштүк потенциалга ээ. Илимий-техникалык прогрессти аныктаган тармактар – электротехника, химия, нефтини кайра иштетүүчү, прибор жасоочу, жеңил жана тамак-аш өнөр жайы үчүн машина жасоочу тармактар бир кыйла жогорку темптер менен өнүгүп жатат.

Макалаларда республиканын энергетика, машина куруу, көмүр казып алуу өнөр жайларынын өсүшү жана айыл чарбасындагы жетишкен ийгиликтер баяндалган. Айыл чарбасынын жетишкендиктери боюнча цифралар көрсөтүлгөн.

БЕЛОРУССИЯ ССРи. БЫР ТУУГАН Белоруссия... – Кыргызстандын пропагандисти жана агитатору, 1982, №1, 7-8-б.

ПОЛЯКОВ И.Е. Биздин башкы ишибиз. – Сов. Кыргызстан, 1980. 19-авг.

Белоруссиянын эли оор жана даңктуу жолду басып өтүп, партизандары өзүлөрүн: албес-өчпөс даңкка бөлөштү. Хатындын басылбаган конгуроолору, Брест чебинин ташалган дубалдары, куман болгон баатырларга коюлган жүздөгөн монументтер ошол каардуу жылдар жөнүндө адамдын эсинө салып турат.

Бардык бир тууган өлдердин жардамы менен Белоруссия кыйроолордон баш көтөрүп, азыр кубаттуу өнөр жайына жана жогору өнүккөн айыл чарбасына ээ, илимди жана маданиятты өнүктүрүүдө мурда болуп көрбөгөндөй зор ийгиликтерге жетишти.

Бул макалаларда Советтик Белоруссиянын экономикалык жактан өсүшү жана башка союздук республикалар менен болгон экономикалык байланышы баяндалып, республикада айрым жаңылыктардан фактылар көрсөтүлгөн.

ӨЗБЕК ССРи. АК АЛТЫН крайы; Түзүүчүлүктүн чектери; Пахта – республиканын даңкы. – Кыргызстандын пропагандисти жана агитатору, 1982, №5, 8-9-б.

МУДИНОВ Ш. Бир тууган Өзбекстанда – Кыргызстан маданияты, 1981, №11, 12-март, 6-7-б.

РАШИДОВ Ш. Биздин күчүбүздүн булагы. – Сов. Кыргызстан,

1980.23-сент.

Совет бийлигинин жылдарында Өзбекстандын облиги таанылгыс болуп өзгөрдү. Республиканын туусунда беш орден: үч Ленин ордени, Октябрь революциясы ордени, Өлдердин достугу ордени тагылган. Бул – Өзбекстандын эмгекчилеринин социалисттик курулушуна, биздин көп улуттуу совет мамлекетибиздин экономикасын өнүктүрүүгө жана күч-кубатын чыңдоого кошкон салымдарын жогору баалагандык болуп саналат.

Бул макалаларда авторлор Өзбекстандын жетишкен ийгиликтери менен тааныштырат.

КАЗАК ССРи. КУНАЕВ Д.А. Советский Казакстан. – Алмата: Казакстан, 1980. – 240 с.

КУНАЕВ Д.А. Лениндин жаркыраган жолу менен: Сов. Кыргызстан, 1980, 30-авг.

Өлдердин достугу – бул баа жеткис байлык, бүткүл советтик социалисттик коомдун эң зор жетишкендиги. СССР өлдеринин улуу биримдигинин үзүрү, интернационализмдин турмушта бекем орногон күчү Казак ССРинин экономикалык жана социалдык өнүгүшүнүн бардык тармактарынан жаркырап көрүнүп турат. Мында жүздөн ашык улуттардын жана өлдердин өкүлдөрү бирдиктүү үй-бүлөдө жашап жана эмгектенип жатышат.

Казак ССРинде Караганды, Каратау, Намбул, Кустанай, Мангышлак, Павлодар, Экибастуз сыяктуу уникалдуу территориялык өндүрүштүк комплекстер түзүлүп, алар энергетика, химия, көмүр жана газ чыгарып алуу өнөр жайынын эң маанилүү райондорунан болуп калды.

Бул китепте жана макалада автор казак элинин, республикада жашаган бардык эмгекчилердин 60 жыл ичинде басып өткөн даңктуу жолун баяндаган.

ГРУЗИН ССРи. ХИМИШВИЛИ И. Грузия – чагдын мекени; Верико. – Кыргызстан аялдары, 1981, №1, 12-13-б.

1783-жылы Грузияда Россиянын составына кошулуу үчүн Георгиевский трактатына кол коюлуп, орус эли менен грузин элинин ортосунда биринчи жолу достуктун жана бир туугандыктын хартиясы түзүлгөн. Ошондуктан Грузиялыктар 1983-жылы өзүнүн 200 жылдык кбилейин майрамдашат.

1935-жылы 5-декабрда Грузия өзүнчө Советтик Социалисттик Республикалар Союзу болуп бөлүнүп чыккан.

Грузияда чай 1845-жылы пайда болгон. Азыр СССРдеги 76,8 миң гектар чай плантациясынын 66,1 миң гектары Грузияга туура келет.

Бул макалаларда Грузия жергеси жөнүндө кыскача баяндама берилет. Ошондой эле автор өтө сейрек кездешүүчү таланттардын бири, чыгармачылыгы ташкындаган адам, грузиялык актриса Верико Анджапаридзе жөнүндө баяндаган.

АЗЕРБАЙЖАН ССРи. АЛИЕВ Г.А. Советский Азербайжан.- М.: Политиздат, 1981.- 159 с.

ХАЛИЛОВ К.А. Лениндик жол менен. - Сов. Кыргызстан, 1930, 26-апр.

Азербайжанда совет бийлигинин таңы аткан кезде республиканын эл комиссарлар советинин биринчи председатели Нариман Нариманов эки өлдин достугуна терең баа берип: "Азербайжан республикасынын түбөлүк бак таалайы Россия менен байланышкан" - деп ишенимдүү айткан. Азыр Азербайжан республикасынын бак-таалайы Россияга жана бардык республикаларга ажырагыс болуп байланышкан.

Республиканын өмгөкчилеринин жеңиштеринин арыны жана масштабдары чономсиз зор. Бул нефтини челек менен тартып чыгаруудан деңиздеги нефть шаарына чейинки, кол өнөрчүлүк устаканадан азыркы зор электротехника ишканаларына жана нефтини кайра иштетүүчү өң ири Элоу-Авт установагына, жыгач буурсундан ири агрардык өнөр жайлык комплекстерге чейинки жол болгон.

Китепте Азербайжан ССРинин экономикасынын өсүшү жана бир туугандык байланыштары жөнүндө баяндалган.

ЛИТВА ССРи. ГРИШКЯВИЧУС П.П. Советтик Литванын экономикалык жана социалдык гүлдөшү.- Кыргызстан маданияты, 1981, №3, 15-январь., 2-3-б.

СКЛИТАУСКАС И. Достук - бакыт сереси.- Кыргызстан маданияты, 1981, №3, 15-январь., 5-б.

ГАСКИЕНЕ А. Жаркын келечекке карай; Тереңдеген

тамырлар.- Кыргызстан аялдары, 1981, №2, 7-8-б.

Литва Советтик Социалисттик Республикасынын өнөр жайы бүгүнкү күндө айыл чарба машиналары, отундук насостору, электр менен ширетүүчү жабдуулары, тиричилик муздаткычтары жана чан соргучтары, кеңири кабарландыра турган телевизорлору менен даңазалуу.

Нефтини кайра иштетүүчү жана химия индустриясынын ишканалары өтө ар түрдүү продукцияларды - жасалма булалардан жана бойктордон тартып, минералдык жер семирткичтерге, пластмассалык буюмдарга, биохимиялык препараттарга жана тиричилик химиясынын товарларына чейин өндүрүп чыгарат.

Бул макалаларда авторлор бир тууган элдердин ынтымактуу үй-бүлөсүндө коммунизмге карай ишенимдүү бара жаткан Литва Советтик Социалисттик Республикасынын эл чарбасынын, маданиятынын өсүшү жана өмгөк ветераны, кадыр-барктуу адам, Социалисттик Эмгөктүн Баятыры Гене Галинененин үзүрлүү эмгеги менен тааныштырат.

МОЛДАВИЯ ССРи. ПЕТРИК П.П. Достуктун жана биримдиктин туусу астында.- Кыргызстан маданияты, 1981, №3, 19-февраль, 1-2-б.

АЛЫКУЛОВ Б. Жүзүмдөрлөр мейкини; Атактуу ырчы.- Кыргызстан аялдары, 1981, №2, 8-10-б.

Молдавия учу-кышырына көз жетпеген жемеш бактарынын, жашыл деңиздей жайкалган жүзүмдөр талаалардын мекени. Республиканын чейрек миллиондон ашуун гектар аянтын ээлеген жүзүм өгүшкөн талаалардан жыл сайын миллион тоннадан ашык ширчилдер алынып, анын ширесинен 130 дан ашык винопун, шампандын, коньяктын түрлөрү даярдалат.

Республикада электроника, машина куруу индустриясы, жеңил жана тамак-аш өнөр жайы ийгиликтүү өсүүдө.

Бул макалаларда Молдован өлинин бактылуу турмушун, өлкөдөгү бир тууган республиканын элдери менен болгон достугун жана атактуу ырчы кызы Мария Биешунун чыгармачылыгы жөнүндө айтылат.

ЛАТВИЯ ССРи. БОСС А.Э. Бир туугандыктын жана достук-

туктун негизинде.- Кыргызстан маданияты, 1981, №12, 19-март, 2-3-б.

ЛУКАМБЕТОВА Д. Латвия-деңиз дарбазасы; Нелда.- Кыргызстан аялдары, 1981, №2, 10-11-б.

Бир тууган достуктун үй-бүлөсүндө интернационалдын достукта жашап жана эмгектенип жаткан латыштардын өлкөсүндө деңиз дарбазасы деп аташат. Анткени Рига-Вентспилс порттору аркылуу Балтика менен жүрө турган жалпы союздук жүктөрдүн отуз проценти ташылат. Алардын көпчүлүгү тышкы соода байланыштарынын милдетин аткарат. Мындан тышкары республикада балык өнөр жайы өнүгүп, кубаттуу электр өнөр-гиясынын базасы түзүлгөн.

Бул макалаларда Советтик Латвиянын жетишкен ийгиликтери жана Ригадагы фарфор-фаянс заводунун чыгарган продукциялары жөнүндө сөз болот.

ТАЖИК ССРи. РАСУЛОВ Д. Биздин күчүбүз достукта.- Кыргызстан маданияты, 1981, №16, 16-апр., 3-б.

Советтик Тажикстан совет бийлигинин жылдары ичинде чоң жана даңазалуу жолду басып өттү. Элдин турмушунун коомдук мүнөзүндө, экономикада, маданиятта, рухий өнүгүшүндө эң терең революциячыл кайрадан түзүүлөр болгон.

Орто Азиядагы эң ири курулуш Нурек ГЭСи жыл сайын 14 миллиард киловатт-саатка жакын электр энергиясын иштеп чыгарат, ал эми Нурек суу сактагычы боордош республикалардын жүздөгөн миң гектар жерлерин суу менен камсыз кылып, пахта жана башка баалуу айыл чарба өсүмдүктөрүнөн жогорку түшүм алууга мүмкүндүк берип жатат.

Бул макалада Тажикстандын Кыргыз ССРи менен болгон экономикалык жана маданий байланышы жөнүндө кеңири баяндалган.

АРМЯН ССРи. ТОПЧЯН К. Бүгүнкү Армения; Сильванын бийликтиги. -Кыргызстан аялдары, 1982, №2, 5-6-б.

ДЕМИРЧЯН К.С. Лениндик достук менен күчтүүбүз.- Кыргызстан маданияты, 1981, 21-май, №21, 2-3-б.

Армения өнөр жайы, айыл чарбасы, маданияты

дүркүрөп өскөн, гүлдөгөн край.

СССРде өндүрүлүп чыгарылган жогорку сапаттуу каучук менен латексти Армения республикасы берет. Меламин, корунд, треть, винилацетат сыяктуу химиялык волоконун үчтөн бир бөлүгүн өндүрүп чыгарат. Ошондой эле түстүү металл өндүрүү боюнча СССРде биринчи орунду ээлөө менен татаал машиналарды, өлчөөчү жана автоматикалык татаал приборлорду, металл кесүүчү эң жогорку тактыктагы станокторду жана электротехникалык буюмдарды чыгарат.

Арменияда өндүрүлүп чыгарылган ар кандай буюмдардын 2400 түрү жалаң гана сапат белгиси менен чыгарылып, ал жалпы өндүрүлгөн буюмдун 16 га жакын процентин түзөт.

Бул макалаларда бүгүнкү Армениянын экономикасынын өсүшү жана экономикалык байланыштары жөнүндө баяндалат.

ТҮРКМӨН ССРи. ГАПУРОВ М.Г. Бир туугандык-салтыбыз, достук-заңонубуз.- Кыргызстан маданияты, 1981, №25, 18-июнь, 6-7-б.

Бардык бир тууган республикалардай эле Советтик Түркмөнстандын азыркы күндөгү жетишкендиги - бул тең достуктуулуктун, достуктун жана өз ара жардамдашуунун, баарынан мурда улуу орус элинин зор жана ак ниет жардамынын натыйжасы. Бардык союздук республикалардын экономикалык, социалдык жана маданий байланыштары, анын ичинде Түркмөнстан менен Кыргызстандын ортосундагы байланыштар жыл өткөн сайын кеңейүүдө.

Түркмөнстан кыргыз боордошторуна градирен үчүн желдеткичтерди, натрий сульфатын, уютулган күкүрттү, глаубер жана кайнатылган тузду, техникалык углеродду, полиэтилен пленкасын, асбоцемент трубаларын, кандоочу лампаларды, электр жарык чачыраткычтарын жана көп башка продукцияны берет. Ал эми анын ордуна Кыргызстандан автомобиль самосвалдарды, лак сыр продукциясын, калың айнекти, турмуш-тиричилик техникасынын запастык бөлүктөрүн, соода-технологиялык жабдууларды жана башка өнөр жай товарларын, ошондой эле айыл

чарба продукцияларын алат.

Бул макалада советтик Түркмөнстан менен советтик Кыргызстандын көп жактуу байданыштары жөнүндө баяндалган.

ЭСТОН ССРи. ВАЙНОЧК. Түзүү жолу менен. - Кыргызстан маданияты, 1981, №30, 23-июль, 3-4-б.

МИРИЛЛОВ Н. Түлдөгөн Эстония; Чыгармачылык дүйнөсүндө - Кыргызстан аялдары, 1981, №1, 13-14-б.

Бир тууган союздук республикалардын бири Эстония ССРи. Ал Балтика деңизинин жээгинен орун алган. Негизги зеринен тышкары ага 1500 аралдар жана майда аралдар карайт.

Лениндин улут саясатын изден тайбастан турмушка ашырып жаткан Советтер Союзунун Коммунисттик партиясынын жетекчилиги астында, өлкөбүздүн боордош өлдөрүнүн жардамына таянып Эстон ССРи ири ийгиликтерге жетишкен.

Бул макалаларда Эстониянын кыскача тарыхы, өнөр жай, илим, маданият, айыл чарба тармактарынын өсүшү жөнүндө сөз болот. Экинчи макалада Эстониялык сүрөтчү Конкордия Ютардын эмгектери жана ийгиликтери жөнүндө айтылган.

60 лет назад - 30 декабря 1922 г. - I съезд Советов СССР принял решение о создании первого в мире единого союзного многонационального государства рабочих и крестьян - Союза Советских Социалистических Республик. Образование СССР - выдающийся результат революционного творчества всех советских народов во главе с рабочим классом, под руководством Коммунистической партии. На многолетнем жизненном опыте все народы страны убедились, какие богатые плоды дает сплочение их в союзе, основанном на доверии, единстве и равноправии, какие широчайшие возможности оно открывает в будущем. В постановлении "О 60-й годовщине образования Союза Советских Социалистических Республик" ЦК КПСС отмечает: "В дружной семье народов динамично растет экономика всех советских республик. Современная промышленность, сельское хозяйство, наука, подлинный расцвет культуры - вот что характеризует сегодня любовь к ним..."¹

В обдаем строи с трудящимися всех наций страны успешно шагнули в социалистическое будущее и достигли высот социального прогресса народы бывших национальных окраин, в том числе и Киргизии. С первых же дней Советской власти киргизский народ ощутил свою неразрывную связь с судьбой всех народов СССР. Благодаря братской помощи национальных республик Киргизия смогла добиться огромных успехов и стать равной среди равных. В первые годы социалистического строительства, сопряженного с большими экономическими трудностями, первоочередную роль играла помощь промышленно развитых республик отсталым. Теперь же, когда достигнуто фактическое равенство всех народов СССР, Киргизия принимает самое активное участие в построении коммунизма, вносит свой весомый вклад в выполнения общесоюзных народнохозяйственных планов, имеет значительный удельный вес в экономике страны.

¹ О 60-й годовщине образования Союза Советских Социалистических Республик: Пост. ЦК КПСС. - Сов. Киргизия, 1982, 21 февр.

Предлагаемое библиографическое пособие дает возможность увидеть республику такой, какой она стала сегодня в братской семье народов СССР. Пособием могут пользоваться пропагандисты, агитаторы, политинформаторы, библиотечные работники.

В библиографический указатель вошли монографии, популярные издания, в которых отражено решение национального вопроса, экономическое и культурное сотрудничество Киргизии с соседними республиками.

Литература первого раздела рассказывает о претворении в жизнь идей Владимира Ильича Ленина, ленинских принципов национальной политики.

Следующий раздел включает литературу об экономическом сотрудничестве Киргизии. Развитию науки, культуры, их взаимовлиянию и взаимообогащению посвящен третий раздел.

В заключение предлагается литература о географии, природе республики, о традициях киргизского народа, рожденных Великим Октябрем.

Отбор литературы закончен в декабре 1981 года.

БРАТСТВО ЛЕНИНСКОЙ НАЦИОНАЛЬНОЙ ПОЛИТИКИ

Владимир Ильич Ленин глубоко обосновал необходимость теснейшего союза советских республик для решения задач социалистического строительства - "такого союза, который не допускал бы никакого насилия одной нации над другой, такого союза, который был бы основан на полнейшем доверии, на ясном сознании братского единства, на вполне добровольном согласии..."¹.

Эта принципиальная установка В.И.Ленина легла в основу борьбы Коммунистической партии за объединение советских республик в единое государство. На опыте СССР весь мир убедился в жизненной силе ленинской национальной политики.

1. Ленин В.И. Полн. собр. соч., т.40, с. 43.

Советское многонациональное государство демонстрирует на практике торжество идей пролетарского интернационализма.

Серьезным исследованием ленинского учения об интернациональной солидарности трудящихся на примере Киргизстана является книга:

УСУБАЛИЕВ Т.У. Ленинизм - великий источник дружбы и братства народов. - М.: Наука, 1974. - 404 с.

Автор книги - первый секретарь ЦК Компартии Киргизии - анализирует исторические корни братства киргизского народа с народами России. Основываясь на конкретных фактах и примерах из жизни народов среднеазиатских республик и, в частности, киргизского народа, он прослеживает исторический путь от дореволюционного развития Киргизии до ее сегодняшних побед в деле коммунистического строительства, ставших ярким свидетельством торжества ленинской национальной политики. Полное равноправие наций, право самоопределения наций, слияние рабочих всех наций - именно эти принципы пролетарского интернационализма лежат в основе деятельности Коммунистической партии.

УСУБАЛИЕВ Т.У. Дружба народов - наше бесценное завоевание. - М.: Политиздат, 1977. - 368 с.

Эта монография также представляет собой всесторонний анализ процессов становления и укрепления дружбы народов СССР во всех сферах общественного развития: социально-политической, экономической и духовной. На большом фактическом материале, прежде всего своей республики, автор освещает национальную политику партии в условиях развитого социализма, интернациональное воспитание трудящихся, культурное строительство. В книге разоблачаются попытки буржуазной пропаганды фальсифицировать развитие национальных отношений в СССР.

УСУБАЛИЕВ Т.У. Советский Киргизстан. - М.: Политиздат, 1978. - 119 с.

Киргизстан - многонациональная республика. Здесь, подчеркивает автор, в дружной братской семье живут и трудятся

киргизы, русские, украинцы, узбеки, казахи, таджики, дунгане и другие представители более ста наций и народностей великого Советского Союза. Их совместный труд на благо социалистической Родины все более сближает людей, делает их убежденными интернационалистами.

В четырех главах книги освещаются достижения, которых добились трудящиеся республики за годы Советской власти, рассказывается о Киргизстане индустриальном, о стремительном росте благосостояния людей, о братской дружбе с народами СССР.

ДЖАМГЕРЧИНОВ Б. Союз равноправных. - Ф.: Кыргызстан, 1977. - 136 с.

Осуществление ленинской национальной политики, развитие братской дружбы народов, культурно-экономический расцвет республик, в том числе и Киргизской ССР - такова основная тема книги. Автором использованы ряд документальных материалов, связанных с образованием СССР, решения партии и правительства. Развитие народного хозяйства Киргизии показано в сравнении с братскими республиками. Данные убедительно характеризуют ее достижения за годы существования Советской власти.

АЧЫЛОВА Р. Интернационализм - основа ленинской национальной политики. - Ф.: Кыргызстан, 1981. - 164 с.

Ленинская национальная политика - явление историческое: она возникла на определенной ступени общественного развития в такой многонациональной стране, как Россия и имеет конкретное содержание. Принципами этой политики являются равноправие, дружба народов, взаимная помощь и поддержка, единство идей и целей, т.е. пролетарский интернационализм. В трех главах этой книги рассматривается роль ленинской национальной политики в интернациональном воспитании советского народа. Коренные изменения социально-экономической, политической и культурной жизни народов Средней Азии и Казахстана, в том числе и Киргизии, подчеркивает автор,

трудно представить без добровольного государственного союза равноправных народов, без братской взаимопомощи.

В мае 1974 г. во Фрунзе состоялась Всесоюзная научная конференция, посвященная одной из самых актуальных проблем нашей общественной жизни - советскому народу - новой исторической общности людей. В работе форума принимали участие видные ученые, партийные руководители из Москвы и других центров Российской Федерации, всех советских республик. По материалам этой конференции была выпущена книга:

СОВЕТСКИЙ народ - новая историческая общность людей
/Сост.: Л.Метелица, М.Симонян. - М.: Знание, 1976. - 96 с.
Ч. I. - 96 с.
Ч. II. - 96 с.

В книге публикуются выступления секретаря ЦК Компартии Киргизии К.Н.Кулматова (Ч. I), члена-корреспондента ЦК Киргизской ССР, доктора географических наук К.Оторбаева и действительного члена АН Киргизской ССР А.Алтыншазова (Ч. II). Темы их выступлений - торжество ленинской национальной политики, экономическое единство братских республик СССР, интернационализация духовной жизни советских народов. Их доклады содержат богатый фактический материал и всесторонне освещают роль Киргизии в братском единстве республик СССР.

ТАТЬЕВКОВА Ж.С. Киргизская социалистическая нация в период развитого социализма. - Ф.: Илим, 1977. - 232 с.

В предлагаемой монографии освещено всестороннее развитие киргизской социалистической нации - органической части новой исторической общности людей - советского народа. Автор прослеживает, как с подъемом народного хозяйства республики, увеличением вклада ее в решение общегосударственных задач неуклонно расширялась экономическая основа союза и братства киргизского народа со всеми советскими нациями и народностями. В работе показано, как в процессе тесного сближения наций и укрепления их единства развива-

ются национальные культуры, в том числе и киргизская, как осуществляется их взаимовлияние и взаимообогащение.

ЭКОНОМИЧЕСКИЕ СВЯЗИ КИРГИЗИИ

Отсталость бывших национальных окраин была преодолена в результате планомерного налаживания и укрепления тесных экономических связей их с братскими республиками, правильного размещения производительных сил, комплексного планирования, централизованных капитальных вложений и т.д. Проблема выравнивания уровней экономического развития союзных республик успешно решена. И это можно видеть на примере Киргизской ССР:

ЭКОНОМИКА Киргизии — составная часть народнохозяйственного комплекса СССР.— Ф.: Илим, 1977. — 198 с.

Издание подготовлено группой ученых Киргизии и освещает экономическую интеграцию и ее благотворное влияние не только на рост экономики отдельной союзной республики, но и на интернациональную дружбу народов СССР. Принципы экономического сотрудничества, подчеркиваются в книге, исходят из необходимости дальнейшего углубления разделения труда между союзными республиками, специализации их на создании таких отраслей промышленности и сельского хозяйства, для развития которых имеются благоприятные природно-климатические и экономические условия. Например, в системе межреспубликанского разделения труда Киргизия специализируется на производстве электрической энергии, угля, нефти, ртути, сурьмы и т.д...

Внимание читателей, несомненно привлечет книга:

МОЛДУСТАНОВ Т. Межреспубликанские связи и формирование народнохозяйственных комплексов Киргизии. — Ф.: Кыргызстан, 1979. — 102 с.

Она как бы продолжает разговор об экономике Киргизии в общенародном плане. Автор обращает внимание на существенный фактор: если на этапе социалистического строительства, сопряженного с экономическим и культурным возрождением национальных окраин страны, первоочередную роль играла помощь промышленно развитых национальных республик отсталым, но теперь, когда обеспечено фактическое равенство всех народов СССР, на первый план выдвинулась взаимопомощь социалистических наций, их общее активное участие в построении коммунистического общества. Киргизия относится к числу самых быстро развивающихся экономических районов Советского Союза. Промышленность Киргизстана ныне представлена более чем 100 отраслями, а ее продукция экспортируется более чем в 60 стран мира.

ТАТЫБЕКОВА Ж.С. Киргизская социалистическая нация в период развитого социализма. — Ф., 1977.

УКРЕПЛЕНИЕ экономического и социально-политического единения киргизской социалистической нации с народами СССР, с. 54-131.

Эта глава посвящена анализу экономических взаимосвязей Киргизии, ее вкладу в выполнение общенародных планов. Дружба советских народов не знает границ и каждая республика по-братски делится с другими всем, что имеет сама. Киргизия, например, вывозит уголь, свинцово-цинковую руду, шерстяные ткани, хлопковое волокно, металлорежущие станки, точные приборы, сельскохозяйственные машины, различные средства производства и предметы потребления и многое другое. Братские республики снабжают Киргизию необходимыми материалами и продукцией. Так, Украина поставляет угольные комбайны, бульдозеры; Белоруссия — мощные автомобили — самосвалы; Прибалтика — радиоэлектронные изделия, трикотаж, рыбопродукты; РСФСР — тракторы, комбайны, буровые станки, оборудование для научных и учебных лабораторий и т.д. — словом, все нации и народности нашей страны экономически дополняют друг друга, укрепляют могущество Советского Союза.

В СОДРУЖЕСТВЕ С БРАТСКИМИ КУЛЬТУРАМИ

Если до Великой Октябрьской революции грамотность киргизского народа составляла всего лишь 0,6 процента, то сегодня Киргизия стала республикой сплошной грамотности. Ежегодно ее вузы готовят специалистов по 80 профессиям, а средние специальные учебные заведения выпускают кадры по 100 специальностям. Особо следует отметить быстрый рост численности специалистов коренной национальности. В становлении и развитии науки Киргизстана неоценимую помощь оказали научные учреждения Москвы, Ленинграда, Новосибирска, Ташкента, Алма-Аты.

Дружба народов — одна из главных тем киргизской литературы и искусства. Велика роль русского языка в их становлении и развитии. Именно через великий язык великого народа киргизы стали по-настоящему и более глубоко постигать смысл объединения народов в одну семью, создавать значение общности интересов, определять свое место в историческом прогрессе.

КАРАКЕЕВ К. Великий Октябрь и наука Киргизстана. — Ф.: Киргизстан, 1977. — 232 с., ил.

Современное промышленное производство требует образованных работников высокой квалификации. Для их подготовки в республике созданы все необходимые условия. Предлагаемая вниманию читателей книга рассказывает о том, как родилась, жила и крепла наука Советского Киргизстана. На богатом фактическом материале в ней показана история развития научных учреждений республики, начиная с Центрального музея Киргизстана (1927 год) и до сегодняшнего центра научной мысли — Академии наук Киргизской ССР. Особое внимание автор уделяет той неоценимой помощи киргизским ученым, которая была оказана и оказывается им со стороны их коллег из братских республик нашей страны — и прежде всего со стороны известных русских деятелей науки — в деле организации научных исследований.

УСУБАЛИВ Т.У. Дружба народов — наше бесценное завоевание. — М.: Политиздат, 1977.

ДРУЖБА народов и культурное строительство, с. 169-281.

Социалистические преобразования в нашей стране, подчеркивает автор, были бы немислимы, если бы Коммунистическая партия с первых же дней Советской власти со всей энергией и целеустремленностью не взялась за осуществление культурной революции. Предлагаемая вниманию читателей глава посвящена составным и неотъемлемым частям этой задачи — ликвидации неграмотности, созданию национальных письменностей и развитию национальных языков, взаимосвязи и взаимообогащению национальных культур, сохранению прогрессивных традиций и обычаяв, подготовке кадров и воспитанию политической убежденности.

ТАТЫБЕКОВА Ж.С. Киргизская социалистическая нация в период развитого социализма. — Ф.: Илим, 1977.

РАЗВИТИЕ культуры киргизской социалистической нации в процессе взаимодействия с культурами братских народов СССР, с. 131-209.

В этой главе автор особо подчеркивает роль языковых контактов, свободное и равноправное развитие языков и письменностей всех народов нашей страны — больших и малых. Все нации и народности СССР избрали русский язык в качестве средства приобщения к лучшим достижениям отечественной и мировой культуры. Языком дружбы и братства называет его киргизский народ. Кроме того в названной главе речь идет о развитии искусства и культурных взаимосвязях Киргизстана с другими республиками.

Связи киргизского искусства с многонациональным искусством братских народов ярко проявляются в ставших традиционными фестивалях "Весна Ала-Тоо", Днях советской литературы в Киргизии, Всесоюзных кинофестивалях. Стал хорошей традицией также обмен гастролями театральными и исполнительскими коллективов. Из литературы на эту тему можно взять две книги:

ПОД солнцем дружбы и братства: Материалы Дней культуры Кирг.ССР в Таджикистане /Сост. З.Насридинов. - Душанбе: Ирфон, 1976. - 152 с., фото.

ТОРЖЕСТВО дружбы: Материалы Дней культуры Таджикской ССР в Киргизии /Сост.: Б.Саксанбаев. - Ф.: Киргизстан, 1979. - 160 с., фото.

БАЯЛИЕВ Т. Под руководством Коммунистической партии - к расцвету киргизской советской литературы. - Ф.: Киргизстан, 1978. - 228 с.

Советская культура, будучи многонациональной, представляет собой не конгломерат отдельных национальных культур, не их механическую сумму. Это цельный социально-духовный организм. Осваивая опыт художественной культуры русской и других наций и народностей нашей страны, культуры всех советских наций достигла высокого уровня. Сегодня советскому читателю нет нужды искать в энциклопедических словарях имена Чингиза Айтматова и Расула Гамзатова, Кайсына Кулиева и Давида Кугультинова, Владимира Санги и Юрия Рытхэу. Их произведения известны миллионам - они издаются на всех языках народов СССР. Например, проза народного писателя Киргизии Чингиза Айтматова переведена на 80 языков народов СССР и мира. В республике ежегодно издается на киргизском и русском языках более 100 произведений художественной литературы.

ХЛЫПЕНКО Г.Н. Чувство семьи единой: Исслед., статьи, обзоры по кирг.-укр. лит. связям. - Ф.: Киргизстан, 1980. - 184 с.

В этой книге речь идет о том, как киргизская советская литература развивалась и поднималась на высоту своих признанных достижений под благотворным руководством Коммунистической партии, под влиянием культур братских республик. За годы Советской власти киргизский народ в дружбе и братстве со всеми народами нашей страны, при их бескорыстной помощи добился впечатляющих успехов в развитии образования, науки,

культуры. На страницах книги читатель встретит имена известных поэтов и писателей, чья многогранная деятельность служит взаимообогащению двух литератур, укреплению киргизско-украинских связей.

х х х

Небезинтересны также и некоторые другие издания, рассказывающие о Киргизии. Они содержат много сведений о республике: о природных богатствах, животном мире, о традициях древнейшего народа Средней Азии, крупных промышленных районах, интересных фактах из истории Киргизии. Это:

СОВЕТСКИЙ Союз. Географ. описания в 22-х томах. Киргизия /Отв. ред. Оторбаев К.О., Ризанцев С.Н. - М.: Мысль, 1970. - 286 с., ил.

АСКАРОВ Т. Устремленная в будущее. - Ф.: Киргизстан, 1979. - 144 с.

КИРГИЗИЯ: Только факты. - Ф.: Киргизстан, 1978. - 188 с.

х х х

Дополнить сведения по теме помогут также рекомендательные библиографические указатели, изданные ранее:

РАВНАЯ среди равных: Экон. и культ. связи Киргизии с братскими республиками. Рук. указ. лит. для молодежи /Гос. б-ка Кирг ССР им. Н.Г.Чернышевского, Отд. нац. библиогр. - Ф., 1972. - 28 с.

КИРГИЗИЯ глазами друзей: Экон. и культурные связи. Обзор лит. /Гос. б-ка Кирг ССР им. Н.Г.Чернышевского, Отд. нац. библиогр. - Ф., 1973. - 16 с.

СОВЕТСКИЙ Киргизстан; Рук. указ. лит. /Гос. б-ка Кирг. ССР им.Н.Г.Чернышевского, Отд. нац. библиогр. - Ф., 1974. - 112 с.

СОДЕРЖАНИЕ

Окурманга	3
Лениндик улут саясатынын салтанаты.	5
Экономикалык байланыштар	8
Маданий байланыштар	10
Боордош республикаларда	13
К читателю	21
Творчество ленинской национальной политики	22
Экономические связи Киргизии	26
В содружестве с братскими культурами.	28

Ротапринт ГБ им.Н.Г.Чернышевского.
Заказ 71. Тираж 800. Объем - 2,0 п.л.
Подписано к печати 2/IV-1982 г.

